

**RELACJE POLITYCZNE MIĘDZY POLSKĄ I UKRAINĄ. DOŚWIADCZENIA I PERSPEKTYWY
ORAZ WYZWANIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZE UKRAINY PRZED PRZYSTĄPIENIEM
DO UNII EUROPEJSKIEJ**

POLSKO-UKRAIŃSKIE KONFERENCJE NAUKOWE ZORGANIZOWANE
POD PATRONATEM KONSULA GENERALNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W ŁUCKU
LUBLIN, 14-15 MAJA 2014 R.

W dniach 14-15 maja 2014 r. z okazji 10. rocznicy przystąpienia Polski do Unii Europejskiej na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II odbyły się dwie polsko-ukraińskie konferencje naukowe. Pierwsza, pt. *Relacje polityczne między Polską i Ukrainą. Doświadczenia i perspektywy*, została zorganizowana przez Katedrę Nauk o Polityce; druga, *Wyzwania społeczno-gospodarcze Ukrainy przed przystąpieniem do Unii Europejskiej*, przez Katedrę Nauk o Polityce oraz Katedrę Nauki Administracji.

Przewodnim tematem obu konferencji były relacje polsko-ukraińskie na tle historycznym, kulturalnym i gospodarczym oraz kwestie związane z integracją europejską Ukrainy. W obradach udział wzięli pracownicy naukowi oraz studenci z Polski i Ukrainy, a wystąpienia odbywały się zarówno w języku polskim, jak i języku ukraińskim.

Powitania gości dokonała dr hab. Elżbieta Szczot, prof. KUL, Kierownik Katedry Nauk o Polityce, natomiast konferencję otworzył dr hab. Andrzej Herbet, prof. KUL, Prodziekan ds. nauki WPPKiA.

Podczas pierwszej konferencji odbyły się dwie sesje, dotyczące obszaru polityczno-prawnego oraz historyczno-społecznego relacji polsko-ukraińskich. Zostały podjęte kwestie związane z umową stowarzyszeniową Ukrainy z Unią Europejską, zasadami organizacyjno-prawnymi integracji europejskiej Ukrainy, jej integracją w prawne i kulturowe środowisko Europy, eurooptymizmem i europesymizmem w retoryce ukraińskiej polityki zagranicznej. Historycznie odnoszono się do państwa kozackiego, niepowtarzalności wspólnoty polityczno-kulturowej Polski i Rusi-Ukrainy w dziejach i jej współczesnych konsekwencji oraz wydarzeń Euromajdanu.

Pierwszą prelekcję wygłosił prof. dr hab. Artur Nowak-Far (Wiceminister Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej); dotyczyła ona korzyści i kosztów umowy stowarzyszeniowej Ukrainy z Unią Europejską.

W wystąpieniu została porównana obecna sytuacja gospodarcza na Ukrainie z sytuacją gospodarczą w Polsce przed przystąpieniem do Unii Europejskiej. Wskazano na konieczność przeorientowania gospodarki Ukrainy na zawiązanie więzi gospodarczych, społecznych i kulturalnych z Europą zachodnią, potrzebę zmiany struktur gospodarczych czy wprowadzenia nowoczesnych technologii *know-how*. W wystąpieniu prof. dra hab. Wiktora Hryszczuka (Państwowy Uniwersytet Spraw Wewnętrznych Ukrainy we Lwowie) zaprezentowane zostały tematy związane z niestabilną sytuacją polityczną panującą obecnie na Ukrainie, realiami politycznymi i gospodarczymi, a także problemem poparcia opozycji dla separatyzmu na wschodzie kraju. Prelegent zauważył wzrost apatii społeczeństwa z jednej strony, i poparcie dla umowy asocjacji z Unią Europejską z drugiej strony, z występującymi równocześnie: stagnacją gospodarczą, spadkiem produkcji i eksportu. W prelekcji zostały omówione zasady organizacyjno-prawne integracji wynikające z prawa unijnego oraz z Konstytucji Ukrainy. Sprawy związane z integracją w prawne środowisko Europy zaprezentował dr doc. Sergii Sztogun (Akademia Narodowa w Ostrogu). Wskazał na konieczność przeprowadzenia na Ukrainie reformy administracyjnej, sądownictwa, prokuratury i adwokatury oraz wprowadzenia standardów europejskich tworzonych przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości. Prof. dr hab. Mykola Getmańczuk (Lwowski Uniwersytet Spraw Wewnętrznych) przedstawił dane statystyczne dotyczące poparcia wśród obywateli Ukrainy dla Unii Europejskiej oraz NATO, a także kwestii wielonarodowości i wielokulturowości państwa. Prof. dr hab. Petro Kraluk (prorektor Akademii Ostrogowskiej) znany w Polsce i w krajach zachodnich pisarz ukraiński, omówił sprawy integracji Ukrainy w europejską przestrzeń kulturową. Posłużył się przykładami wybitnych pisarzy i poetów polskich oraz ukraińskich, którzy czerpali wzajemne inspiracje z obu kultur. W dalszej części konferencji prof. dr hab. Krzysztof Pietkiewicz (Dyrektor Instytutu Wschodniego na UAM) przypomniał historyczne powiązania Polski i Ukrainy oraz relacje obu krajów na przestrzeni wieków. Książd prof. dr hab. Dominik Kubicki (UAM) odniósł się do kulturalnych korzeni koegzystencji narodów polskiego i ukraińskiego, wskazując na wiele historycznych zawiłości mających na nie wpływ. Dr Leon Popek (Instytut Pamięci Narodowej w Lublinie) w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na nierozliczone relacje polsko-ukraińskie związane z masowymi mordami, ukazane na przykładzie wydarzeń dotyczących Wołynia podczas II wojny światowej. Zostały podane szacunkowe liczby ofiar konfliktu, a także wskazano na problemy w porozumieniu władz Polski i Ukrainy w kwestiach miejsc pochówku oraz godnego uczczenia

ofiar mordu. Przebieg opisanych sesji zakończył się przeprowadzeniem merytorycznych dyskusji dotyczących poruszonych tematów.

W dniu 15 maja 2014 r. odbyła się druga konferencja poświęcona sytuacji społeczno-gospodarczej oraz wyznaniowej na Ukrainie. Wystąpienia prelegentów dotyczyły spraw podziału budżetu na Ukrainie po „pomarańczowej rewolucji”, cywilno-prawnych problemów implementacji europejskich standardów w ustawodawstwo Ukrainy, problemów współpracy gospodarczej między Polską a Ukrainą, a także religii jako faktora w relacjach politycznych i roli Wszech-ukraińskiej Rady Kościołów i organizacji religijnych w procesie kształtowania polityki wyznaniowej na Ukrainie.

Dr Witalii Lebediuk (Akademia Ostrogońska) przedstawił dane dotyczące podziału budżetu Ukrainy, mechanizmów jego dyspozycji, poziomu produktu krajowego brutto i dochodów ludności Ukrainy po „pomarańczowej rewolucji”. Została podkreślona decydująca rola oligarchów w tworzeniu modelu gospodarki na Ukrainie. Dr Halyna Janowicka (Uniwersytet Spraw Wewnętrznych we Lwowie) omówiła niespójne ustawodawstwo państwa i problemy związane z jego adaptacją do standardów unijnych, a dr Jacek Szczot (KUL) wskazał na występujące problemy współpracy gospodarczej pomiędzy Polską a Ukrainą, do których należy zaliczyć m.in. słabość i deformacje strukturalne gospodarki Ukrainy, stosunki obu krajów z Rosją oraz fakt, że od 2004 r. granica Polski z Ukrainą jest jednocześnie wschodnią granicą Unii Europejskiej. Sesję kończyły wykłady odwołujące się do spraw religijnych. O. dr hab. Wiesław Bar, prof. KUL i dr Jurij Hofman (Wschodnioeuropejski Narodowy Uniwersytet im. Łesi Ukrainki w Łucku) wskazali, że duże znaczenie dla trudnych relacji ma dodatkowo podział narodu ukraińskiego na katolików i prawosławnych. Konferencję zakończyła dyskusja merytoryczna, w czasie której odniesiono się do przedstawionych referatów i omawianych problemów.

Podsumowania konferencji dokonała Beata Brzywczy (Konsul Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Łucku) podkreślając, że bogactwo przedstawionych wystąpień w czasie obu konferencji ukazało, jak szerokim i ważnym tematem są kwestie związane z relacjami polsko-ukraińskimi oraz relacjami Unii Europejskiej z Ukrainą. Zauważyła potrzebę przynaglenia do organizowania rozmów o trudnych sprawach i szukania porozumienia w drażliwych kwestiach, z myślą o lepszej wspólnej przyszłości.

*Damian Kwiatkowski
Ewa Respond*